

A Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Győrött, a 2017. évi február hó 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt **I.r. vádlott** és társa ellen indult büntető ügyben a Tatabányai Törvényszék 2016. évi május hó 12. napján kihirdetett 2.Bf.219/2015/14. számú **ítéletét II.r. vádlott** vonatkozásában helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Tatabányai Városi Bíróság az ügyben elsőként 2012.január 11. napján hozott ügydöntő határozatot, a 6.B.610/2010/12.szám alatti ítéletével **I.r.** és **II.r.** vádlottakat felmentette az ellenük emelt vád alól. Az ítéletet a Tatabányai Törvényszék a 2013. március 12.napján kelt 1.Bf.64/2012/8.szám alatti végzésével meghatározóan az ítélet megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A Tatabányai Járásbíróság a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban hozott 3.B.313/2013/37.szám alatti ítéletével **I.r.** vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 396.§ /1/ bekezdés a/ pontja és a /3/ bekezdés a/ pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetében. **II.r. vádlott** bűnösségét az 1978.évi IV.tv. 310.§ /1/ és /3/ bekezdése szerint minősülő társtettesként elkövetett adócsalás büntetében és az 1978.évi IV.tv. 289.§ /1/ bekezdés b/ pontja és a /4/ bekezdése szerint minősülő számvitel rendje megsértésének büntetében mondta ki. Ezért **I.r.** vádlottat 100 napi tétel, napi tételenként 1.000 Ft, összesen 100.000 Ft, **II.r.** vádlottat 200 napi tétel, napi tételenként 500 Ft, összesen ugyancsak 100.000 Ft pénzbüntetésre ítélte. Mindkét vádlott vonatkozásában rendelkezett a kiszabott pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról meg nem fizetése esetére. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottakat külön-külön az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére, míg a fennmaradó bűnügyi költségről megállapította, hogy azt az állam viseli.

Az ítélet ellen a vádlottak és védőik jelentettek be fellebbezést felmentés érdekében. A Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség átiratában bizonyítás felvételére tett indítványt, amely bizonyos iratrészeknek az elsőfokú eljárásban elmaradt ismertetését, a bizonyítéki körbe való beemelését, valamint **1. tanú** tanúkénti kihallgatását célozta.

A Tatabányai Törvényszék a másodfokú eljárásban a főügyészség indítványának helyt adott, az ügyben tárgyalást tűzött, melyen elvégezte a vádhatóság által szükségesnek ítélt további bizonyítást. Ennek eredményeként a 2.Bf.219/2015/14.szám alatti ítéletével a járásbíróság ítéletét megváltoztatta, **I.r.** vádlottat az ellene, a Btk. 396.§ /1/ bekezdés a/ pontja és a /3/ bekezdés a/ pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette miatt bűncselekmény

hiányában, tévedés okán, míg **II.r. vádlottat** az ellene az 1978.évi IV.tv. 310.§ /1/ és /3/ bekezdése szerint minősülő társittetesként elkövetett adócsalás büntette és az 1978.évi IV.tv. 289.§ /1/ bekezdés b/ pontja és a /4/ bekezdése szerint minősülő számvitel rendje megsértésének büntette miatt emelt vád alól bizonyítottság hiányában felmentette. Az időközben felszámolás alá került **1. Bt.** eljárás során lefoglalt és az elsőfokú bíróság által a lefoglalás megszüntetését követően a **1. Bt.-nek** kiadni rendelt iratanyagot a **X. Kft.-nek** rendelte kiadni. Az eljárás során felmerült 153.460 Ft bünygyi költségről megállapította, hogy azt az állam viseli. Pontosította **I.r.** és **II.r. vádlott** személyazonosító okmányának számát, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költségről megállapította, hogy az az állam terhén marad.

A felmentő rendelkezésekre tekintettel mindkét vádlott vonatkozásában megnyílt a Be. 386.§ /1/ bekezdés c/ pontjára figyelemmel az ítélet elleni másodfellebbezés lehetősége.

Az ítélet ellen a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség jelentett be fellebbezést mindkét vádlott terhére, bűnösségük megállapítása és velük szemben büntetés kiszabása érdekében. A fellebbezés írásbeli indokolásában hivatkozott arra, hogy a másodfokon felvett bizonyítás eredményeként a törvényszék által megváltoztatott tényállást támadni - a felülmérlegelés tilalma folytán - nem lehet. Azonban az adott tényállásból egyértelműen kiolvasható, hogy **II.r. vádlott** 2006. évre nézve úgy adott be nullás tartalmú adóbevallást, hogy az általa erre az időszakra nézve ténylegesen lekönnyvelt számlák alapján is tudnia kellett arról, hogy a **1. Bt.-nek** az adóévre nézve adófizetési kötelezettsége keletkezett, ezáltal büntetőjogi felelőssége a terhére rótt adócsalás büntetében megállapítható. **I.r. vádlott** esetében a másodfokú bíróság adott döntését már nem támadta jelezve, hogy a terhére bejelentett fellebbezés visszavonására a fellebbviteli főügyészség jogosult.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség Bf.191/2016/1-I.szám alatti átiratában a joghatályos ügyészi fellebbezést **I.r. vádlott** vonatkozásában visszavonta, így az ítélet esetében jogerőre emelkedett. **II.r. vádlott** vonatkozásában végső soron már csak az adócsalás büntetében való bűnösség megállapítására és büntetés kiszabására irányuló ügyészi fellebbezést tartotta. Hivatkozott arra, hogy a törvényszék az elsőfokú bíróság hibájának kiküszöbölése érdekében felvett bizonyítás eredményeként a járásbíróság ítéletéhez képest eltérő, megalapozott tényállást állapított meg. Utalt arra, hogy a történeti tényállás részének kell tekinteni a másodfokú ítélet indokolási részében / 6. oldal 3.bekezdés és a 8.oldal 1. bekezdésében/ írt ténymegállapításokat is. Mindezekből megállapítható, hogy **I.r. vádlott** az tisztségéből kifolyólag jogosult és köteles lett volna az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó nyilatkozattételre az adóhatóság irányába. Ezen képviselői jogosultságát azonban átruházta **H.B.-ra**, aki az I.r.vádlott által aláírt általános meghatalmazás keretében megbízta a II.r. vádlottat könyvelési feladatokkal, illetve azzal, hogy helyette az APEH-nál adóügyekben teljeskörűen eljárjon. Az irányadó tényállásból kétséget kizáróan kitűnik, hogy II.r. vádlott tisztában volt azzal, hogy a Bt. az eljárás tárgyát képező két évben bevételszerző tevékenységet folytatott, amellyel kapcsolatosan ugyan hiányosan, de álltak rendelkezésére bizonylatok, ennek ellenére 2006.évre nullás tartalmú ÁFA bevallást nyújtott be, 2007. évre nézve pedig egyáltalán nem készített adóbevallást. Hivatkozott e körben a kialakult bírói gyakorlatra is, mely szerint egy későbbi, esetleges önrevízió csupán az adóigazgatási következmények elhárítására alkalmas, a büntetőjogi felelősséget nem érinti. **II.r. vádlott** vonatkozásában 2008. augusztus 5. napjáig érvényes volt az általános meghatalmazás, ez alapján kötelessége volt az adóbevallások elkészítése, annak tudatosan valótlán tartalmáért illetve elmulasztásáért büntetőjogilag felelős. Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítélet tábla az ítéleti tényállásból levont helyes jogi következtetéssel mondja ki bűnösnek **II.r. vádlottat** az 1978.évi IV.tv. 310.§ /1/ bekezdésében meghatározott és a /3/ bekezdés szerint minősülő folytatódólagosan elkövetett adócsalás büntetében, ezért pénzbüntetésre ítélje. A büntetés kiszabásánál enyhítő körülményként

értékelje a nagyfokú időmúlást, kiskorú gyermekről gondoskodást, míg súlyosító körülményként vegye figyelembe az ilyen jellegű bűncselekmények elszaporodottságát.

A fellebbviteli főügyészség Bf.191/2016/1-III.szám alatt a fentebbi átiratot módosította hivatkozva arra, hogy az adócsalás büntettének alanya tettesként csak olyan személy lehet, akit a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség terhel, a többi érintett e bűncselekménynek csak részese. **II.r. vádlott** elkövetői minőségének megállapítását megnehezítette, hogy egyrészt a Bt-t háttérből ténylegesen működtető, irányító személy a büntetőügyben terheltként nem szerepelt, a tényleges adóalanynak minősülő **I.r.** vádlottat pedig a bíróság tévedés okából felmentette az ellene emelt vád alól. Indítványozta ezért, hogy az ítéletábra **II.r.** vádlottat az 1978.évi IV.tv. 310.§ /1/ és /3/ bekezdése szerinti adócsalás büntettében, mint bűnsegédet mondja ki bűnösnek.

A harmadfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség a módosított átiratban foglaltakat fenntartotta azzal, hogy a jelenleg hatályos Btk. alkalmazására tett indítványt. Hivatkozott arra, hogy az 1978.évi IV.tv. alapján a 2006. és 2007.évekre vonatkozó adócsalás nem vonható a folytatatlágosság egységébe, így a halmazati szabályok szerint a **II.r.** vádlottal szemben 1 évtől 7 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés lenne kiszabható, míg a jelenlegi szabályozás mellett, - a törvényi egység miatt- a büntetés tételkeret 1 évtől 5 évig terjed. Pénzbüntetés kiszabására a jelenleg hatályos Btk. /továbbiakban Btk./ is lehetőséget nyújt, így összességében a Btk. alkalmazása eredményez kedvezőbb elbírálást.

II.r. vádlott védője hivatkozott arra, hogy - annak megismétlése nélkül - az eljárásban elfoglalt jogi álláspontját továbbra is fenntartja. A másodfokú bíróság által megállapított tényállás mellett vitatta, hogy **II.r.** vádlott esetében akárcsak az eshetőleges szándék is megállapítható lenne, ezért indítványt tett a másodfokú ítélet helybenhagyására.

Utalt ezzel együtt arra is, hogy amennyiben **II.r.** vádlott bűnössége megállapítható lenne is, úgy osztja a fellebbviteli főügyészségnek az elkövetői minőséggel kapcsolatosan kifejtett álláspontját.

A fellebbezésekre tekintettel az ítéletábra a törvényszék ítéletét és az azt megelőző első- illetve másodfokú eljárást teljes terjedelmében felülbírálta a Be. 387.§ /1/ bekezdése értelmében **II.r.** vádlott vonatkozásában függetlenül attól, hogy az ítélet ellen ki és miért jelentett be fellebbezést.

A harmadfokú eljárásra vonatkozó speciális szabályok lényesen bekorlátozzák a harmadfokú bíróság lehetőségeit, a másodfokú bíróság ítéletének megalapozatlansága esetén a törvény nem ad lehetőséget bizonyítás felvételére, a megalapozatlanságot a harmadfokú bíróság csak az iratok tartalma alapján, vagy helyes ténybeli következtetéssel küszöbölheti ki. Ilyen korlátok közt kerülhetett tehát sor a másodfokú bíróság határozatának felülbírlatára.

Az ítéletábra ennek keretében megállapította, hogy az eljárás bíróságok az eljárási szabályokat betartva folytatták le a bizonyítási eljárást. A Tatabányai Törvényszék észlve az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megalapozatlanságát, eljárásjogilag nem kifogásolható módon bizonyítás felvételét rendelte el, amely kétirányú volt, bizonyos iratrészeket, azok ismertetésével emelt be a bizonyítéki körbe, illetve további tanút hallgatott ki. Ezen bizonyítékok tükrében célirányos kérdéseket intézett a vádlottakhoz is, így a bizonyítást olyan részletekre is kiterjesztette, amelyre első fokon bizonyítás nem folyt. A részbizonyítás eredményeként a törvényszéknek a Be.352.§ /1/ bekezdés b/ pontja és a /3/ bekezdése értelmében lehetősége volt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására megjelölve pontosan, hogy ezt a tényállást mely bizonyítékokra és miért alapította. A sörözött ténylegesen üzemeltető **H.B.**, a Bt-ben érdekelt **B.Zs.** és a felszolgáló, **Cs.K.** vallomásai, a lefoglalási jegyzőkönyvek adatai alapján pontosan nyomon követhető volt a Bt. tevékenységén belüli feladatmegosztás, az, hogy a kérdéses számlák mikor, hogyan kerültek ki **H.B.** garázsából. Rendelkezésre állt még ezen túlmenően a

könyvszakértői vélemény is, amelynek megállapításait az eljárás során senki nem vitatta, mint ahogy a másodfokú bíróság által megállapított tényállással szemben sem támasztottak az eljárás résztvevői kifogásokat. Az abból levonható jogi következtetésekkel kapcsolatosan nem hagyható figyelmen kívül az az eljárás során végig húzódó sajátos helyzet sem, hogy **H.B.** tényleges üzletvezetői tevékenységet végzett az adott cégben. Erre is tekintettel már a nyomozás során el kellett volna dönteni, hogy kik azok a személyek, akik a gyanúsítás tárgyát képező bűncselekményben érintettek lehetnek, akiket ezáltal eljárás alá szükséges vonni. **H.B.** e körbe be sem került, holott a vádlott-társak és az egyéb bizonyítékok alapján is bevonható lett volna. Ennek hiányában az ítélőtábla sincs abban a helyzetben, hogy **H.B.** adott magatartásából a büntetőjogi felelősség szempontjából bármilyen következtetésre jusson. **I.r. vádlott** esetében a másodfokú felmentő rendelkezés jogerőre emelkedett, így az ő viszonylatában sem volt vizsgálható harmadfokon, hogy a tévedés okából történt felmentése mennyiben helytálló. Mindez kívül esik azon a kereten, amelyen belül a harmadfokú bíróság megállapításokat tehetne.

Az ügyészség a másodfokú bíróságnak a számvitel rendje megsértése kapcsán tett megállapításait már maga sem vitatta. Az adó-, vagy költségvetési csalást érintő tényállítások is a beszerzett bizonyítékok megfelelő értékelésén, mérlegelésén alapszanak. A Tatabányai Törvényszék arra a megállapításra jutott, hogy nem bizonyítható **II.r. vádlott** felelőssége még olyan szinten sem, hogy eshetőleges szándékkal kapcsolódott volna az adott bűncselekményhez. A könyvelőnek bizonyos rálátásának nyilván kellett lennie a Bt. működésére, mindez azonban nem jelentette azt, hogy a pénzmozgást maga végezte, gazdasági tevékenységet folytatott. Munkája jellegéből adódóan utólagos regisztrációt végzett a hozzá eljuttatott bizonylatok alapján. Téves az az álláspont, hogy bármilyen meghatalmazással bíró könyvelő olyan helyzetbe kerül, mint a cég vezetője, aki felelősséggel tartozik, és felelőssé is tehető a költségvetési befizetések teljesítéséért. A könyvelő követhetett el más számtalan bűncselekményt, de mint könyvelő az adócsalást nem. Bármilyen jogviszony keretében kerül kapcsolatba a könyvelő egy adott céggel az adó- vagy költségvetési csalás tettese nem lehet. Amennyiben igazolható, hogy az adóalanynak tudatosan segítséget nyújt, úgy részesként felelőssége megállapítható. Az eshetőleges elkövetéshez is az kell, hogy tudata átfogja, hogy a cégvezetőt adott magatartásával olyan helyzetbe hozza, amely lehetővé teszi számára a bűncselekmény elkövetését. Önmagában az a körülmény, hogy a könyvelő tisztában volt a söröző működésével, nem elegendő a tudati rendszer pusztán ebből való levezetésére. A jogszabályi rendelkezések lehetőséget biztosítanak az adóalanynak az önrevízióra. Abból, hogy **II.r. vádlott** ily módon kívánta volna az adott helyzetet rendezni, adott magatartása és a költségvetés megkárosítása közt ok-okozati összefüggés nem mutatható ki. Az adott ügyben megállapítható, hogy olyan személy vagy személyek, akik tettesként felelősségre vonhatók lennének, nem szerepelnek vagy azért, mert be sem vonták az eljárásba, vagy, mert kikerültek onnan. A cég könyvelését végző személy esetleges szerepe mindenképpen csak járulékos magatartásként lenne értékelhető, jelen esetben a fentiek szerint nincs kihez rendelni, nem határozható meg, hogy kinek nyújtott segítséget, avagy esetleg kit bujtott fel az adott bűncselekmény elkövetésére, azaz a jogszabályi környezetből sem vezethető le a büntetőjogi felelőssége.

Mindezekre tekintettel az ítélőtábla nem látott lehetőséget a törvényszék ítéletének az ügyészi fellebbezés iránya szerinti megváltoztatására, ezért a másodfokú határozatot **II.r. vádlott** vonatkozásában a Be. 397.§-a alapján helybenhagyta.

Győr, 2017. február 7.

Dr.Kovács Tamás sk.

Dr.Takácsné dr.Helyes Klára sk.

Dr. Csák Csilla sk.

a tanács elnöke

a tanács tagja, előadó

a tanács tagja

Z á r a d é k :

Ezzel a végzéssel a Tatabányai Törvényszék 2016. május 12.napján kihirdetett 2.Bf.219/2015/14.szám alatti ítélete **II.r. vádlott** vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2017.február 7. napján

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül kiadó